

Ke strategickému plánu zemědělství se zemědělci museli vyjádřit během tří minut

PROČ ZEMĚDĚLCI STÁVKUJÍ, KDYŽ STRATEGICKÝ PLÁN BYL JIŽ ODESLÁN DO BRUSELU? MÁ TO VŮBEC NĚJAKÝ SMYSL, MŮŽE STÁVKA NĚCO ZVRÁTIT?

Série stávek, která začala v Praze před Úřadem vlády a pokračovala jízdou kolony traktorů v okresních městech po celé republice, jsme se zúčastnili zaprvé proto, že nesouhlasíme s nastavením vyšší úrovně redistribuční platby, tedy platby na prvních 150 ha z původně navržených 10 % na 23 %. Pro srovnání je redistribuční sazba navržena 12 % v Německu, 11 % v Polsku a v Maďarsku 10 %. Zadruhé nová vláda odmítla jednat o konečném nastavení Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023 až 2027 se zástupci agrární komory i zemědělského svazu, jejichž členové produkují více jak 80 % zemědělské produkce. To je v přímém rozporu s vyjednáváním podle pravidel Evropské unie. Komora i svaz se dostaly k připomínkovaní pouhý den předem, na vyjádření měly pouze tři minuty! Přesto byl příští den ministrem zemědělství strategický plán odeslán Evropské komisi ke schválení. Ve stávkování budeme pokračovat, dokud Vláda ČR nebude jednat s většinou zemědělců a nebude dodržovat nařízení EU.

Josef Sedláček

STRATEGICKÉ PLÁNY SE PŘIPRAVUJÍ NĚKOLIK MĚSÍCŮ, NOVÁ VLÁDA VLÁDNE OD PROSINCE 2021. BYLO MOŽNÉ VŮBEC TUTO ZMĚNU PŘIPRAVIT V TAK KRÁTKÉ DOBĚ?

Strategické plány tohoto typu se připravují měsíce i roky. Strategický plán na období 2023 až 2027 se s minulou vládou připravoval téměř dva roky a provázely ho zdoluhavé diskuse a řada pracovních setkání. Nová vláda tento křehký konsenzus všech zástupců zemědělského sektoru smetla během pár dnů ze stolu. Vláda pě-

Proč zemědělci stávkují, o co jim vlastně jde? Na to se Týdeník zeptal Josefa Sedláčka ze Zemědělského obchodního družstva Rataje. Hospodáři na 880 hektarech zemědělské půdy, 875 ha orné půdy a 5 ha luk, zabývá se i živočišnou výrobou, chová 650 kusů skotu, býků na výkrm. Na polích pěstují obiloviny, zvláště sladovnický ječmen, olejninu, luskoviny, okopaniny, a pro živočišnou výrobu také na 300 ha pěstují krmné plodiny, vaječnou, kukuřici na siláž a krmnou pšenici.

tikoalice měla na vytvoření nového strategického plánu velmi málo času, sestavení vlády a jmenování prezidentem republiky trvalo měsíce a navíc ministr zemědělství onemocněl covidem. Strategický plán měl být původně odeslán do Bruselu do konce roku 2021.

NA JAKÉ PRŮMĚRNÉ VÝMĚŘE HOSPODAŘÍ FARMÁŘ, MALÝ ZEMĚDĚLEC, STŘEDNÍ A VELKÝ ZEMĚDĚLEC?

Žádným předpisem nebo nařízením není určena hranice. Náš podnik je z hlediska zákona o účetnictví zařazen do kategorie malých podniků. Z hlediska dělení zemědělských podniků podle užívaných hektarů zemědělské půdy je čistě můj osobní názor takový, že malé podniky jsou do 500 ha, střední mezi 500 až 2 000 ha a nad 2 000 ha jsou velké podniky. V pořadu Interview ČT24 20. 1. 2022 označil ministr zemědělství pan Nekula velké podniky po dlouhé vyhubavé řeči za podniky obhospodařující více jak 20 000 ha.

KDO Z VÝŠE JMENOVANÝCH SKUPIN SI POLEPŠÍ PODLE NOVÉHO STRATEGICKÉHO PLÁNU, KTERÝ BYL JIŽ ODESLÁN DO EVROPSKÉ KOMISE?

Do dnešního dne neznáme všechny důsledky změn dotací podle navrženého strategického plánu. Pan ministr zveřejňuje prostřednictvím ministerstva jednotlivé informace, jako když vytahujete králíky z klobouku ve známém večerníčku Bob a Bobek.

Co se týká základní sazby na ha obdělávané půdy, dříve SAPS, nyní BISS, budou zvýhodněni zemědělci hospodářící na prvních 150

ha. Dostanou 4 033 Kč/ha, ti, kdo hospodáři nad 150 ha, dostanou 1 478 Kč/ha. Přestože na prvních 150 ha dostanou tuto redistributivní platbu všichni, snížením dotací budou postiženy všechny zemědělské podniky, které užívají plochu nad 450 ha. Náš podnik tak dostane v rámci této základní dotace o 1 mil. Kč méně.

ZMĚNA VE VÝPLÁCENÍ ZEMĚDĚLSKÝCH DOTACÍ BYLA SMĚROVÁ NA HLAVNĚ NA ZASTAVENÍ DOTACÍ PRO AGROFERT. PROČ SE TO ČESKÝM ZEMĚDĚLCŮM NELÍBÍ, KDYŽ „AGROFERTIZACI“ ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ MNOHO LET KRITIZUJÍ?

Jedním z důvodů, proč se účastníme stávek, je to, že jsme v médiích označováni prostřednictvím pana Šebka, předsedy Asociace soukromých zemědělců (ASZ), za „agrobarony“. Nezemědělská společnost si pak myslí, že všichni zemědělci, kromě soukromých, jsou součástí holdingu Agrofert. Pětikoaliční hon nové vlády na bývalého premiéra se dotkne i našeho podniku. A s tím my nesouhlasíme. Panu Šebkovi bych chtěl touto cestou sdělit, že mi prarodiče a několik předchozích generací byli sedláci a většina zaměstnanců v našem podniku jsou potomci bývalých sedláků, a proto by měl ukončit podle výlevy na adresu zemědělských družstev typu agrobaroni, postkomunistická družstva a podobně.

JAKÝ JE VÁŠ JODHAD VÝVOJE SITUACE NA KROMĚŘÍŽSKU, KDYŽ BY ZAČALA PLATIT NOVÁ PRAVIDLA? A KDY BY VLASTNĚ MOHLA VEJÍT V PLATNOST?

Nová pravidla Strategického plánu Společné zemědělské politiky EU měla platit už druhým rokem a původně měla být dohodnuta na sedm let. Jednání o společné zemědělské politice se však ve vrcholných orgánech EU (Evropský parlament, Evropská komise a Rada EU) zpomalilo především kvůli složitým vyjednáváním o dopadech požadavků ekologických skupin. Nová pravidla budou závazná od roku 2023.

A jaké budou mít dopady? V našem podniku budeme zvažovat, zda zachováme živočišnou výrobu, která je dlouhodobě ztrátová, a zda část rostlinné výroby nepřevědeme do ekologického zemědělství. Budeme se rozhodovat, zda budeme pěstovat cukrovku, snižování půdních bloků, které nám ministerstvo nařizuje, ztěžuje pěstování této náročné plodiny. Budeme snižovat plochu ozimé řepky, protože ji nejsme schopni ochránit proti škůdcům. Zákazy celých skupin účinných látek přípravků na ochranu rostlin bez náhrady způsobují problémy s pěstováním této plodiny, která je velmi důležitá pro zvyšování úrodnosti půdy. Neopodstatněné zákazy vedou paradoxně k rezistenci škůdců ke zbylým přípravkům. Když se tak zachovají i ostatní, sniží se produkce zemědělství v ČR a budeme ještě více potravin dovážet.

Budeme jíst více potravin, které budou mít mnohem větší uhlíkovou stopu a o jejich kvalitě můžeme pochybovat, a zůstaneme „popelníci“ Evropy. O produktech ekologických zemědělců se radši nebudou vyjadřovat. Ale mohou garantovat, že ze zapleveleného a zaplísňeného sladovnického ječmene nikdo kvalitní české pivo nevyrobí.

Doporučuji všem si v letošním roce projet pozorně kroměřížský okres, pokochat se pohledem na čistá obdělávaná pole a příští rok je porovnat. Určitě v budoucnu narazíte na neorané, zarostlé a zaplevelené pozemky ekologických zemědělců.

JAK BY MĚLA VYPADAT PODPORA ZEMĚDĚLCŮ, ABY VŠICHNI ČEŠTÍ ZEMĚDĚLCI BYLI SPOKOJENÍ?

Nejlepší by bylo, kdyby žádné podpory neexistovaly. Jedním dechem ale zároveň konstatuji, že bychom nemohli žít na této planetě. Všechny státy světa určitou mírou dotují výrobu potravin. Česká republika rozhodně nedotuje zemědělství stejným způsobem jako ostatní státy EU, a co je nejhorší, nedotuje je ani stejně jako sousední státy.

Proto se k nám dovážejí zemědělské přebytky z Polska, Německa a dokonce i ze Španělska. Podpora zemědělců by měla být rozdělena tak, aby řešila nedostatečné příjmy různých skupin zemědělců rovnoměrně a chránila české zemědělce před dovozy produktů, které si můžeme sami vypěstovat nebo vyrobit.

Ze nejhorší považuji to, že zemědělská politika ČR od vstupu do EU neochránila dostatečně živočišnou výrobu a dopustila tak, aby došlo ke katastrofickému snížení soběstačnosti v produkci vepřového, drůbežího a k propadu produkce hovězího masa. A brzy dojde k další nespravedlnosti. Asociace soukromého zemědělství použila k argumentaci redistribuční platby závadující čísla Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Velké zemědělské podniky dostávaly údajně v minulém období na hektar o 20 % více dotací než malí

zemědělci. Tento výrok je však účelový. V minulém období dostávaly zemědělské podniky bez ohledu na velikost stejnou sazbu na hektar (tzv. SAPS) a pokud dostaly více dotací, pak to byly dotace na dojný skot, citlivé plodiny, na bioplynové stanice a vyšší vratku zelené nafty na živočišnou výrobu. Záleželo na výrobním zaměření samotného podniku, na co se specializoval. A když malí zemědělci nechovají dobytek a nepěstují cukrovku, brambory, zeleninu, tedy citlivé plodiny, nemohou pobírat dotace na tuto výrobu. Z toho, co zatím víme, nová strategie podporuje neúměrně farmy do 300 až 400 ha a ekologické zemědělce.

Například v Rakousku, Německu a Francii dochází ke spojování farem a k úbytku soukromých zemědělců. U nás je situace opačná, od vstupu do EU v roce 2004 počet malých zemědělců stoupl o 10 000.

PROČ ČR POTŘEBUJE ČESKÉ POTRAVINY Z ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ A NEMŮŽE SE SPOKOJIT S VÝROBKÝ ZAHRAVNÍCH ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ?

Ve vyspělých státech EU, jakými jsou Rakousko, Německo nebo Francie, by bylo nemyslitelné, aby někdo někomu položil takovou otázku. Zajedete-li si do rakouských Alp a budete-li zde ubytováni v některém z hotelů, nedostanete na snídani nic jiného než rakouské pečivo, rakouské máslo, rakouskou uzeninu a rakouskou marmeládu. Všechno je zabalené do bíločervených obalů. Stejná situace je ve Francii. Nedovedu si představit, že by vám na oběd podávali hovězí svíčkovou z České republiky, byt by české suroviny stály mnohem méně než ty francouzské. O víně ani nemluvně. U nás většína českých spotřebitelů kupuje podle slev v supermarketech a čeští hoteliéři vaří z toho, co se k nám doveze za podvýrobní cenu, z dotovaných přebytků okolních států EU. Velmi často jezdím do Jeseníků. Celá oblast je prakticky zatravněná, pasou se zde stáda krav, ale v obchodech neseženete jesenícké mléko, máslo ani sýry. Je to proto, že jsou to krávy bez tržní produkce mléka – nedojí se, pouze se pasou a rodí telátka. Mléko se do místních obchodů dováží buď z Německa nebo z jihočeské Madety. Je to vůbec normální? Ať si na tuto otázku odpoví sám čtenář.

Radka Skácelová